

CAO MY NHÂN – VĂN: HUYỀN THOẠI 12 – 6. Đóa Hoa Vô Ưu- Và Chùm THƠ Cao My Nhân.

HUYỀN THOẠI 12 Tháng 6

Cao My Nhân

*Có thể nói không bài thơ hay nào không phải của một thi sĩ
giỏi. Và không thi sĩ giỏi nào không có một huyền thoại đẹp....*

Thí dụ sáng giá nhất là huyền thoại Tội của Hoàng Ơi của thi sĩ
lãng mạn Vũ Hoàng Chương, nhà thơ tình cảm bão lũ mưa cuồng.
Thoạt nghe thì khó chịu như bị nội thương ngoại cảm nhưng đọc
lâu rồi thì có vẻ khách thơ cũng lặng yên, thế dài thương cho
một mối tình tư tình thắp thoáng, hoá trộm kha, nan y chi lạ.

Giai thoại thơ Tù của Hoàng Ơi có hai bài chính:

Mười Hai Tháng Sáu

Tù Của Hoàng Ơi

Tìm một ý có vẻ giới thiệu cuộc tình thơ của thi sĩ Vũ Hoàng Chương, cứ như là giận lắm mới duyên gây để của mình, nhà thơ viết:

Năm mười hai tháng, ai không biết

Đã tháng nào không tháng sáu chưa?

Đây là hai câu trong một đoạn thơ ở bài sau, Tù của Hoàng Ơi, tác giả viết năm 1972, còn không định thời gian đã trên 30 năm không có Tù, tức là khi sự Tù với Hoàng kết thân khoảng từ 1950 đến 1952.

Bây giờ đi vào chi tiết.

Thi sĩ Vũ Hoàng Chương (5/5/1916 – 6/9/1976) vừa xong hoa giáp thì ra đi vào cõi mịt mù, sau cũng có năm trời bị nhốt trong khám Chí Hoà vì là một nhà thơ trí thức tiêu tu sản, lẽ nào bạo quyền duy vật để cụ yên.

Thi sĩ Vũ Hoàng Chương cùng với thi sĩ Đinh Hùng (1920 – 1967) em cụ bà Vũ là hai nhà thơ lãng mạn nổi tiếng một lượt với các thi sĩ tiên chiên Huy Cận, Xuân Diệu, Chế Lan Viên, nhưng nhị vị đương nêu không theo cộng sản mà đã di cư vào Nam năm 1954.

Vô Nam, thi sĩ Đinh Hùng thành lập ban Tao Đàn, tiếng nói thơ văn miễn tự do cùng với quý ông Thanh Nam, Văn Quang, Thái Thu, v.v.. Thi sĩ Vũ Hoàng Chương thì đi dạy học ở Sài Gòn.

Song có điều lạ là các thi sĩ lớn ở đâu cũng vậy, người ta tức là đông đảo độc giả, thánh giá thường ưa nghe huy thoại của nhà thơ hơn là theo dõi hành trình thơ đã tiến tới đâu.

Có khi những đoạn đời sau cũng có những điều riêng tư đáng ngợi ca nhưng độc giả vẫn cứ quen thuộc huy thoại, đến không

quên một chi tiết nhỏ.

Thí dụ nhắc tới thi sĩ Cung Trầm Tử Ngang là lập tức khách thơ nói ngay: Lên xe tiễn em đi, chưa bao giờ buồn thế... Nhắc tới thi sĩ Đinh Hùng thì cứ đánh thức hồn mà dậy...

Và ngay với cụ Vũ Hoàng Chương thì Chúng ta mất hết chỗ còn nhau, cũng khuôn vàng thước ngọc, nhưng xem ra thua kém Tội của Hoàng ơi hồn.

Do đó huyện thoại này là bất biến với nhà thơ. Tội của Hoàng ơi cứ lừng lững năm này qua năm khác đi vào những khúc quanh thơ ca Vũ Hoàng Chương.

Mười hai tháng sáu

Màn cho thiên hạ thây tình số, bên khế thơ đâu khế nào cũng có Tội của Hoàng ơi theo thứ tự:

Tội của Hoàng ơi, hồi nhớ thương...

Tội của Hoàng ơi, Tội của anh...

Tội của Hoàng xưa, Tội của tôi...

Tội của Hoàng nay, Tội của ai...

Tiếp tới bên đoạn sau của bài thơ tám khế ý chỉ toàn hò, xù, xang, xé với danh tính Kiêu Thu.

Vậy Kiêu Thu là nhân vật nào nữa đây?

Xin thưa Kiêu Thu lộn lộn trong hò, xù, xang, xé mà thôi. Kiêu Thu hỡi Tội em ơi có nghĩa Kiêu Thu chính là Tội vậy.

Kiêu Thu hỡi Tội em ơi

Ta đang lùa đọt tơ bởi mái Tây

Hàm ca nhịp gõ khói bay

Hò, xù, xang, xé, bàn tay điên cuồng...

Nếu huyệן thoại chệ bệy nhiều thì thật quệ câu chuyện chệ là trách móc, rệi dùng hò, xừ, xang, xệ... xênh phách cho quên đời.

Nhưng có một đoạn thơ như bật cái điệu bí mật ra, thi sĩ Vũ Hoàng Chương nói thệng cho những ai muệן biệt:

Huyệן thoại Tệ cệa Hoàng ơi chệ là một cuộc tình cuệng, tình si không hơn không kém. Không vì một lý do to lớn nào hay một chuyện tình lệng trong một sứ mệnh gì cệa sơn hà xã tệc chệng hạn. Chệ là tình buệן, mãi mãi tình buệן...

Men khói đêm nay sệu dựng mộ

Bia đệ tháng sáu, ghi mười hai

Tình ta ta tiệc, cuệng ta khóc

Tệ cệa Hoàng nay Tệ cệa ai?

Tệ cệa Hoàng ơi

Thi sĩ Vũ Hoàng Chương với hơn 30 năm nệi oan hờn, ện ức không thệ một mình ệp ệ được mãi.

Không lý chuyện tình cệm riêng mà bệt vợ con gia đình chia sệ? Nệi đau trệ thành mệi thù ma quái vì sự thực Tệ đó không chệt mà vệן sệng trong dằn vặt, oan khiên, cay đệng cệa một nhà thơ lớn mà cứ phệi lụy tình một người...

Nên tới năm 1972, đúng ngày 12 tháng 6, cụ làm một bài thơ bệy khệ tứ tuyệt lệy hệן tựa đệ Tệ cệa Hoàng ơi.

Bài thơ này gệן như bạch hoá mệi tình cuệng si, mê loạn trong hơn 30 năm.

Có thệ trên cương vị một người làm thơ, dù mê đệm tới đâu, tôi nghĩ với thời gian dài dằng dặc hơn 30 năm bao tang thương đó, tình cệm cũng đứng lại. Dù Tệ cệa Hoàng đẹp tới thệ nào cũng không là tiên, là Phật trong tranh đệ trệ mãi không già.

Một dịp hội thơ đệu thập niên 80 thệ kệ trước tại Uyệן Đình,

tư thật của nữ sĩ Uyển Hương, cũng vào một ngày tháng 6 năm 1982, tình cờ tôi lại gặp cạnh nữ sĩ Đinh Thị Thục Oanh, phu nhân của thi sĩ Vũ Hoàng Chương đã quá cố, đồng thời là hiện tại của thi sĩ Đinh Hùng...

Nhị vị thi sĩ lớn quá, dễ gây ấn tượng.

Bỗng giác tôi gặp nữ sĩ Thục Oanh, mỉm cười: Tôi của Hoàng ơi đâu rồi chị?

Nữ sĩ Đinh Thị Thục Oanh cũng hài không kém, bèn đổi giọng nói kiểu... thơ:

Tôi của Hoàng xưa, Tôi đã già... rồi.

Mừng quá, tự dưng biết tin Tôi của huyện thoại cụ Vũ, tôi ồm ồm: Biết rồi, nhưng Tôi ở đâu xa?

Tất nhiên, nữ sĩ Đinh Thị Thục Oanh cũng đẩy xa câu chuyện vào huyện thoại cho đẹp mãi tình phu, nghĩa phụ cụ Vũ cùng Đinh nữ sĩ trong văn chương lớn ngoài cuộc sống bình thường vậy.

Hoá cho nên, yêu đây là yêu cái dĩ vãng thôi, phải xóa trống cái dĩ vãng mới gọi là không còn dính líu tới nhau:

Tháng có 30 ngày để viết

Ngày 12 vốn sống như xưa

Hay:

Còn đó 12, còn tháng 6

30 năm lại vốn chưa vừa...

Đã đến lúc tình yêu thương trở nên nghiệt ngã, hằn học, cực đoan... Thi sĩ Vũ Hoàng Chương trở thành độc đoán, dẫn vật giai nhân Tôi:

Ngày mai, ngày mất, anh nằm xuống

Ngọc động cơn sầu nua kiếp thơ

Đập nát ra cho trời đất uỳnh

Thì em sẽ rụng khỏi đêm mờ...

Đoạn trên mới chỉ khai vị, chưa uỳnh được cái cơn say tàn nhơn hơn nữa bởi vì bị khựng lại do trong tâm khảm người bị thất tình vẫn còn lại chút gì đó tiếc nhớ.

Tới giai đoạn những gì quý giá, ân tình nhứt đã bị gạt đi, chỉ còn lại hai sự kiện để chọn lựa là hy sinh hay thù hận, mới quên được người tình hay cuộc tình.

Thị vương Vũ Hoàng Chương có lẽ vì mất mát tình cảm nhiều quá nên không thể cho thêm, hay mất thêm:

Mười hai tháng sáu, cung H[], X[]

Một mối tình si, một mối thù

Giây phút cũng tan thành sương lệ

Trở cho cát bụi nhé Kiêu Thu.

Đọc gì, thính gì tưởng rằng mối tình si đã biến thành mối tình thù không sao gỡ được.

Nhưng như tôi đã trình bày ở trên, sau 30 năm nhà thơ vẫn có thể viết tiếp những vần điệu cũ để tô điểm thêm cho huyền thoại, tưởng như thất thoát, mà cũng được đền bù.

Huyền thoại T[] của Hoàng ơi âm hưởng phảng phất những chuyện tình buồn trong cổ tích, ngoài dân gian ở bất cứ nơi đâu và thời gian nào...

CAO MỸ NHÂN

**

ĐOÁ HOA VÔ ƯU. CAO MỸ NHÂN

Không biết cây vô ưu cao thấp to nhỏ thế nào, nên cảnh vô ưu cũng là trong tưởng tượng đối với tôi, xin quý vị tha lỗi cho

một kìa tò mò, ham học, nhưng đầy thiện chí.

Nhưng hoa vô ưu thì hình như tôi có vài lần thấy thoáng trong tâm tư...

Đóa hoa ấy không rõ nét, lại càng không thấy màu sắc rõ ràng...nó mơ hồ thoáng hiện, thoáng hiện, trên trang giấy khói hương, hay là ở một không gian nào huyền ảo khó nhận ra được nơi đâu trên thế gian này...

Tôi cứ băng khuâng, rồi lại băn khoăn tự hỏi: " Hay là mình hệ lụy quá, nên không được hưởng phút giây thanh thoát cao vợi, thư giãn đắm hương vô ưu đang ngọt ngào tỏa khắp đó đây ...

Nhưng phải chăng đến chùa, có đến chùa không mà đòi thấy hoa vô ưu chứ.

Cũng đến nhưng không thường xuyên.

Hôm xưa về Già Lam, bạn đạo dắt tôi tới một gốc cây thật to, rồi cùng đi vào Chùa, bên tay phải, báo rằng đó là cây bồ đề.

Mình nhìn kỹ cây bồ đề, tượng tượng Phật tọa ngôi ngay ngọ, thoảng thoảng dưới gốc cây bồ đề, hương Phật xa xôi...

Mình lên hỏi: " Còn cây vô ưu chớ nào, xin chỉ cho tôi biết với"

Người bạn đạo chợt nghĩ chắc tôi không phải Phật tử mới hỏi đó đến thế, bèn nhìn tôi từ đầu xuống chân, ăn mặc tươm tươm, hỏi sao tới chùa mà không mặc áo tràng, còn ngờ ngọn thăm hỏi ...tào lao .

Làm gì có cây vô ưu, đóa hay hoa vô ưu thôi chớ, sao hỏi lôi thôi vậy, may mà không gặp thầy, đóa hay hoa vô ưu luôn nở trên tay Phật.

Hoa vô ưu từ lòng Phật, tâm Phật mà ra ...

Phải tu tâm, dưỡng tính, ngay lành, từ bi hỷ xả...nghĩa là phải tôn trọng, thanh tịnh gần gũi mới thấy được hoa vô ưu ấy.

Thì thì ...lâu quá, làm sao thì được ngay ...

Ô hay, nội cái tính nôn nóng của chị, đã cho mọi người thấy, và cả bên thân chị cũng thấy không có hoa vô ưu trong tâm hồn, trong tư tưởng chị rồi.

Thì phải làm sao ?

Phải chấm dứt ngay sự việc nôn nóng, vội vã, tụt tại trảm thứ suy nghĩ trong đầu óc chị, mới ...vô ưu được chứ, phải không, thì nghĩ xem...

Bạn đạo cười: " Tự mình sẽ tìm thấy hoa vô ưu đó, xưa tôi cũng vậy, nhưng bây giờ thì đóa vô ưu đó luôn tươi tốt trong lòng tôi đấy ".

Bạn đạo lên đi mất, còn mình tiếp tục hoang tưởng, giữ mãi cái trạng thái đó lên đến đỉnh vòm nhà.

Vô ưu ? Là không ưu tư, không suy nghĩ, không buông mình theo những tạp niệm vô cớ, vô tình ...mà xả bỏ hết, đạt tới tuyệt đỉnh của chữ vô: vô ưu.

Chắc cũng...khó lắm, nhưng phải kiên trì, phải nhìn tầm đại gương, coi mức chiếu sáng tới đâu, để phẩm chất tiến tới, không quá lộ, vì tính chất vô ưu trước hết phải tự nhiên.

Anh mỉm cười lỏng lẻo, một chút khôi hài, vì anh biết mình đã từng nhận một vài " công tác " với đám đông, trong sinh hoạt xả bỏ, nhưng phải xả bỏ, nghĩa là cho đi, vứt đi một cách vui vẻ ...chớ đừng chấp nhận như bắt buộc.

Nhưng chính mình cũng thoáng chút nghi ngờ, sự cố gắng làm việc thiện, lại không phải cho đối tượng tha nhân cần thiết, mà là cho bên thân người muốn đi bán phát.

Tôi có thể chứng minh với quý vị, một nhà thơ nữ bậc chị của tôi về tuệ tác, đã bắt bình câu nói ...trung thực mà tôi không cảm thấy hối hận, rằng : " Từ bi chỉ có ở trong chùa " .

Tại sao tôi lại nhận định vậy ? Vì quí thực tôi đã chứng kiến nếm giận, hay phải nói là cuộc giận của bà chị nêu trên.

Bà đã gạt phứt những lý luận của mọi người đóng góp vào danh xưng và danh nghĩa " từ bi hỷ xả ", cứ cho là mình đúng vì mình, là họ không phải tôi, đã bỏ chùa suốt thời gian 24/24 giờ, 7/7 ngày một tuần, chỉ vì muốn xả hết, nhưng cứ gây cho người khác ấn tượng sâu khiếp đảm của bậc ...chân tu.

Thành ra áo không mặc qua khỏi đầu là đúng, các cụ của dân tộc ta, ít có dịp đánh giá sai con người:

Thứ nhất là tu tại gia

Thứ nhì tu chợ, thứ ba tu chùa .

Bây giờ đã nhiều nhân vật tiếng tăm một thời qua đời rồi, nhưng quí " ngựa chết để da, người chết để tiếng ", tôi có thời quen thân với quý phu nhân của các thi sĩ nổi tiếng như nữ sĩ Đinh Thị Thục Oanh hiện thân của thi sĩ Vũ Hoàng Chương, rồi phu nhân của thi sĩ Đinh Hùng.

Quý bà nêu trên thực sự " từ bi hỷ xả " đến nổi hàng chục (tôi không dám nói hàng trăm) giai thoại tình trường của nhị vị thi gia lớn, mà có gây điếu tiếng gì trong gia đình quý vị đó đâu, nếu không phải quý phu nhân " từ bi hỷ xả " à ?

Nhưng có một nghĩa của cao đẹp, mà chúng ta cũng nên biết về tâm lòng" từ " cùng với nghĩa " xả " mà người nghệ sĩ diễm ngâm hàng đầu của Tao Đàn, Tiếng nói thơ văn miền nam tự do, đó là nghệ sĩ Hồ Điệp, một lần chị rời tôi đến cuối đường Trương Tấn Bửu nổi dài, Phú Nhuận, để thăm xã giao cụ thi sĩ Đường luật Như Ý.

Tôi thấy chị Hồ Điệp ôm khư khư một gói giấy báo trước ngực. Tôi hỏi chị mang gì vậy ? Chị bảo: " Đó là mấy cái áo tuy cũ nhưng bà hai cụ thi sĩ Như Ý thích lắm, chị đem biếu bà ấy"

Sau 30-4-1975, dẫu cho ở Saigon xa hoa, sang giàu, nhưng nhà nào cũng kiệt quệ vì chế nghĩa vô sấm đó, 2 con trai nữ nghệ

sĩ Hò Điệp over sea tới Mỹ, chưa có tin tức, chị vịn chia cho bạn gái niềm vui, dù thiêu thốn.

Chị kìa là, thi sĩ tài tợ Như Ý,

Đã phải làm thơ vì hoàn cảnh 2 bà cụ:

Bà lớn cóc cóc, coong coong (gõ chuông niệm Phật)

Bà bé lịch kịch chửi soong dưới nhà (rủa chén, nãi niêu ...)
Tốt nhiên chị tặng bà bé cụ thi sĩ nêu trên .

Tôi cũng có ý tán rộng danh tính " vô ưu" qua sự việc tầm thường nhất . Song, để đạt tới tiến trình "vô ưu" đôi khi dè mà khó, hay ngược lại .

Cái tâm là chính, nếu vô tâm, vô tính, vô lý, vô lợ ...thì cũng gian nan mới tới được bờ giác . Phải ợ bờ giác mới đạt được 2 chữ " vô ưu".

Đồng thời theo tiến ý của tôi, có mon men tới được bờ giác cũng mệt nhẽ...

Thế nên, với tôi thôi, tràn đợ say đợm, mê si...để làm thơ, thì chớ chớng thơ được đóa vô ưu nở hoa trên tay Đức Phật, Đồng chớ thuyết " từ bi hợ xợ " cho đời bớt chuyện khổ tâm , xây dựng hành trình " vô ưu" để tự cứu mình ra khỏi ...bến ngã phức tạp, mê lợm suốt kiếp ...

CAO MỸ NHÂN

==

CHÙM THƠ CAO MỸ NHÂN

**

HOA QUỲNH MÙA HẠ. CAO MỸ NHÂN

Hoa quỳnh nở mùa hạ

Lạt tựa nụ hôn phai

Em tô mu phu má

Cho tươi thum lòng ai

*

Nhưng hương quỳnh đã tan

Chu cây xanh héo tàn

Đoá quỳnh buun ru cánh

Anh vu chu nung sang

*

Chung còn gì cho em

Đoá quỳnh không thức giuc

Mu hoa vàng vu thêm

Anh buun se ánh mut

*

Lệ em cũng vừa rơi

Gọi su trong tiung hát

Tình thoung vut chơi vơi

Có gì như mut mát ...

CAO MY NHUN

**

SU M.   CAO MY NHUN

Ta vu gom hut vun thơ cũ

Đọc lại, xem buun lên tới đâu

Tình vồn đầy vì chưa rạn vỡ

Ý còn vui hân chằng hờn đau

*

Nhưng sao khói to phai hàng chữ

Đã mãi sương bao đậm cõi sầu

Có viết ngàn chương, thì cũng vậy

Từ xưa và tới tận ... thời sau ...

*

Hawthorne – Đại hạn Utah.

CAO MỸ NHÂN

**

SẮC HẠ. CAO MỸ NHÂN

Ngó nghiêng thấy được bầu trời

Cũng nghiêng như thủa đã rơi mặt cờ

Từ phen chết ngất đĩnh thơ

Ánh vàng chiếu rọi bờ đại dương

*

Chiều hoang vắng chiều thơ vương

Đưa tay kéo áo khói sương che buồn

Núi sông sắc hạ động hân

Bâng khuâng thấp thoáng mộng còn đây kia

*

Làm sao tình cạn mộ bia

Cuối đời lệ đổ sầu chia đôi hàng

Rằng ta vẫn khách quan san

Em ơi, nán gọi hạ mang nặng vò ...

*

Lẽ nào tình muộn sơn khê

Cờ bay khắp chốn nặng thê vàng hoa

Trên mình, trời đổt bao la

Hình non, bóng nước vỡ oà hạ ơi...

CAO MỸ NHÂN

**

CƠN MƯA MÙA HẠ. CAO MỸ NHÂN

Cơn mưa mùa hạ thật buồn

Như khi thu tới, hay còn tiếc xuân

Bởi vì mưa hạ băng khuâng

Như khi anh bỏ tình nhân xa rồi

*

Một khung kỷ niệm thiếu thời

Chúng mình ngời đêm mưa rơi bạt ngàn

Ôi mưa mùa hạ lỡ làng

Giơ tay che mặt hai hàng lệ tuôn

*

Mười năm ướn át hân
Hồng khô từ độ anh còn cạnh em
Bây giờ mùa hạ buồn thêm
Vì mưa mang cội nôi niềm sầu đau

*

Mưa làm nát ngọc, tan châu
Đêm đi càng nhớ lời nhau giã từ
Mưa ơi, mưa đừng bao giờ
Xóa xong hình ảnh trong thơ mê cuống...

CAO MỸ NHÂN

**

THĂM MỘ LÍNH XƯA . CAO MỸ NHÂN

Em vùi giữa bụi bình minh
Tươi như máu đỏ trên hình người xưa
Cội không gian bóng tiễn đưa
Hân chinh phu trĩu gió mưa nơi này

*

Chiến trường cạn chén riêng tây
Tình yêu nước đã khô bay mộ chàng
Trao anh nguyên sắc cờ vàng
Này đây, tất cả lối làng quê ta

*

Em vùi tâm nín xót xa

Sau lưng lạnh toát hồn ma tượng đài

Bỏ nhang chột tấc u hoài

Nhưng hong nôi nhớ ngang trời Tiếc Thương

*

Thôi anh, tóc rơi tơ vương

Vòng tay buông lỏng nghe hương khói tàn

Một mình thương tấc vô vàn

Buồn ơi mộng mị quan san báỉ từ ...

CAO MỸ NHÂN